

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням приймальної комісії Одеського
державного університету внутрішніх справ
від 29 квітня 2024 року протокол № 6

Голова приймальної комісії

Дмитро ШВЕЦЬ

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ**
для вступу до Одеського державного університету внутрішніх справ
з навчальної дисципліни
«ОСНОВИ ПРАВА»

**ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО)
РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

зі спеціальності 081 «Право»

Програма вступного випробування для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для абутірієнтів, які вступають на основі освітнього ступеня бакалавра здобутого за іншою спеціальністю та які не менше одного року здобувають ступень вищої освіти за іншою спеціальністю та виконують у повному обсязі індивідуальний план.

Одеса: Одеський державний університет внутрішніх справ, 2024.

Розробники:

Скриль С.А., Балтаджи П.М., Суханова Д.С., Шаповалова І.О.

ЗМІСТ

ВСТУП

1. Інформаційний зміст.
2. Орієнтовний перелік питань для складання вступного випробування.
3. Рекомендована література.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ

ВСТУП

Програма вступного випробування «Основи права» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів в галузі знань 081 «Право».

Мета вступного випробування передбачає визначення професійної компетентності й готовності вступників до навчання для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що включає єдність теоретичної та практичної підготовки.

Програма визначає тематичний зміст та обсяг матеріалу, перелік питань для вступників на перший (бакалаврський) рівень вищої освіти.

Інформаційний обсяг ОСНОВИ ПРАВА

Тема 1. Теорія держави і права: як юридична наука і навчальна дисципліна

Загальнотеоретична юридична наука в Україні, її система. Теорія держави та права як суспільна і правова наука.

Предмет теорії держави і права: поняття і інституційне значення. Загальні закономірності розвитку, виникнення і функціонування державно-правових явищ та система державно-правових понять і категорій - основне в предметі теорії держави та права. Співвідношення предмета теорії держави та права з предметами інших наук, які вивчають суспільство, державу і право.

Соціальне призначення і цінність теорії держави та права як науки і навчальної дисципліни. Завдання і функції теорії держави та права.

Поняття і значення метода теорії держави та права. Класифікація методів сучасної державно-правової науки. Загальнонаукові, загально-правові та спеціально-правові методи пізнання державно-правових явищ. Методологія теорії держави і права.

Співвідношення теорії держави та права і суспільних наук, які вивчають державу і право. Місце теорії держави та права в системі юриспруденції.

Тема 2. Походження права і держави як об'єктів загальнотеоретичного пізнання

Проблема походження держави і права в державознавстві і правознавстві. Основні наукові концепції виникнення держави і права.

Характеристика економічних відносин, соціальної влади і соціальних норм в первісному суспільстві. «Неолітична революція» і виникнення держави. Форми виникнення держави у народів світу. Загальні закономірності виникнення держави. Виникнення права. Мононорми первісного суспільства і право.

Багатоаспектність категорії «держава». Поняття, основні ознаки і визначення держави. Атрибути держави. Плюралізм в розумінні і визначенні держави. Державна влада – особливий різновид соціальної влади.

Тема 3. Людина, суспільство, право, держава.

Історія ідей прав людини. Теорія поколінь прав людини. Права людини - нормативна форма взаємодії індивідів, суспільства, держави. Правовий статус особистості: поняття, структура, види. Права людини і права громадянина. Міжнародні стандарти в галузі прав людини. Система основних прав та свобод людини і громадянина. Юридичні обов'язки особистості.

Система гарантій прав особистості в демократичній державі. Соціально-правовий механізм забезпечення прав людини. Міжнародний захист прав людини. Роль правоохоронних органів в забезпеченні прав і свобод людини.

Тема 4. Право і праворозуміння.

Сучасні підходи до розуміння права і їх практичне значення для юридичної практики. Загальні питання розуміння права та їх значення для практичної діяльності. Основні напрямки вчень про право. Нормативний підхід до розуміння права як засіб підтримки законності і стабільності. Соціологічний підхід до розуміння права як засіб забезпечення динамізму суспільного життя. Психологічна теорія права та можливості її використання в юридичній практиці. Теорія природного права як ствердження волі рівності і справедливості в практиці правової держави. Інтегративний підхід до розуміння права.

Поняття права в різних правових системах. Праворозуміння як елемент правової культури. Праворозуміння і професійно-правова діяльність.

Сутність права: еволюція уявлень. Наступність в праві. Пошуки нового розуміння права. Сучасне нормативне розуміння права: поняття, основні ознаки, визначення. Про широке розуміння права. Поняття та визначення права. Сучасні методологічні підходи до аналізу природи права. Право в об'єктивному і суб'єктивному розумінні. Нормативність, загальнообов'язковість, формальна визначеність та вольовий характер права. Загальносоціальне, класове і національне в праві.

Соціальне призначення права. Функції права. Загальносоціальні функції. Спеціально-юридичні функції. Цінність права.

Тема 5. Норми права

Система регулювання суспільних відносин: індивідуальний і нормативний рівні. Поняття і види соціальних норм. Соціальні і технічні норми.

Норми права, моралі, звичаї, традиції, релігійні, корпоративні та інші норми.

Співвідношення норм права і норм моралі. Співвідношення норм права та

Поняття правової норми та її ознаки. Логічна структура правової норми. Структурні елементи норми права: гіпотеза, диспозиція, санкція. Позитивні зобов'язання, дозволи та заборони в змісті правових норм.

Норми права і статті нормативно-правового акту: варіанти співвідношення. Способи викладення правових норм в статтях нормативно-правового акту.

Види правових норм. Практичне значення класифікації правових норм.

Тема 7. Форми (джерела) права.

Зовнішні форми права. Поняття і види форм (джерел) права, їх особливості. правовий звичай, нормативно-правовий акт, правовий прецедент, релігійний текст, правова доктрина, нормативний договір.

Нормативно-правовий акт як основна форма (джерело) права. Закони: поняття, ознаки, види. Підзаконні нормативно-правові акти: поняття, ознаки, види.

Дія нормативно-правових актів у часі, просторі і за колом осіб. Способи викладення норм права у статтях нормативно-правових актів.

Тема 8. Поняття і види правових актів

Поняття правового акту. Дуалізм юридичної природи правових актів. Ознаки правових актів. Види правових актів.

Поняття і види нормативно-правових актів. Закони: поняття, ознаки, види. Підзаконні нормативно-правові акти: поняття, ознаки, види.

Дія нормативно-правових актів в часі, просторі та колу осіб. Зворотна сила закону.

Система нормативно-правових актів України: види, значення, особливості та межі їх дії.

Тема 9. Правова система, система права і система законодавства

Правова система суспільства: поняття і структура. Характеристика елементів правової системи.

Поняття системи права. Система права і правова система. Основні елементи системи права. Галузь права як базовий елемент права. Предмет і метод правового регулювання як підстава для відокремлення галузей права. Інститут права: поняття і види.

Приватне і публічне право та еволюція правової системи України. Матеріальне і процесуальне право.

Система законодавства. Співвідношення системи права, системи законодавства, правової системи і системи юридичних наук. Поняття галузі права і інституту законодавства. Вертикальна та горизонтальна структура законодавства. Поняття і форми систематизації нормативно-правових актів.

Тема 10. Типологія правових систем.

Поняття правової системи. Національна правова система. Регіональна і міжнародна правова система. Правова карта світу. Критерії об'єднання і класифікація правових систем світу. Правова сім'я. Основні правові сім'ї. Романо-германська правова сім'я. Сім'я загального права (англо-американська). Сім'я соціалістичного права. Сім'я релігійного права. Сім'я звичайного (традиційного) права. Еволюція і співвідношення сучасних правових систем світу.

Історичні і соціально-культурні витоки правової системи України. Правова система України на правовій карті світу. Її особливості і зв'язок з правовими системами світу. Генеза і перспективи правової системи України. Розвиток правової системи України на сучасному етапі.

Тема 11. Правоутворення, нормотворчість та законотворчість.

Поняття і ознаки правоутворення. Стадії процесу правоутворення. Правоутворення і правотворчість.

Правотворчість: поняття, цілі та суб'єкти. Види і принципи правотворчості.

Правотворчість і законотворчість. Поняття і основні стадії законотворчого процесу. Юридична техніка. Мова і стиль закону.

Тема 12. Поняття, типологія, сутність держави

Сутність держави. Основні наукові концепції сутності держави. Соціальна цінність і призначення держави. Поняття типології держави. Тип держави як сукупність загальних спільних ознак, які характеризують певну групу держав. Формаційний та цивілізаційний підходи в типології держави: сутність і співвідношення. Характеристика окремих типів держави.

Форми і способи здійснення державної влади. Співвідношення політичної і державної влади. Основні ознаки і властивості державної влади. Суть державної влади. Легітимність і легальність державної влади. Принципи єдності й поділу державної влади.

Поняття, соціальна обумовленість і значення функцій держави. Класифікація функцій держави: постійні і тимчасові, внутрішні і зовнішні, основні та неосновні. Характеристика основних внутрішніх і зовнішніх функцій держави. Еволюція функцій держави.

Тема 13. Форма держави

Поняття і елементи форми держави. Співвідношення типу і форми держави.

Форма державного правління: поняття і види. Поняття, види і характеристика монархій. Загальні закономірності та особливості розвитку монархії. Поняття, види і загальна характеристика республік. Форма правління в Україні на сучасному етапі.

Форми державного устрою: поняття і види. Форма державного устрою в Україні.

Державний режим: поняття і види, суть і загальна характеристика. Поняття і види демократичних режимів. Поняття і види антидемократичних державних режимів. Державний режим України.

Тема 14. Механізм держави і державний апарат

Поняття механізму держави. Механізм держави і його роль в здійсненні функцій держави. Механізм держави і державний апарат. Структура державного апарату. Поділ влади як принцип організації і діяльності державного апарату. Система «стримувань і противаг»

Поняття і ознаки державних органів, види державних органів. Проблема розподілу влад і система державних органів. Законодавча влада. Парламент, його повноваження та структура. Влада глави держави. Виконавча влада. Уряд у сучасних країнах. Судова влада: поняття, суть, види і призначення. Принципи організації і діяльності державного апарату. Державні підприємства і установи в механізмі держави. Місцеві державні органи і органи місцевого самоврядування.

Тема 15. Демократична, правова, соціальна держава.

Держава і правова надбудова суспільства. Держава, правові процеси, правові відносини і правові акти. Співвідношення держави і права. Роль держави в забезпечення права. Вплив права на державу. Зв'язаність держави правом.

Ідея правової держави як загальнолюдська цінність. Правова держава: поняття, сутність та ознаки. Формування правової держави в Україні. Правова держава і громадянське суспільство. Суть і призначення соціальної держави. Шляхи формування соціальної держави в Україні.

Тема 16. Громадянське суспільство, політична система і держава.

Політика і політична організація суспільства. Поняття і структура політичної системи держави.

Держава в політичній системі. Місце і роль органів державної влади в політичній системі держави і суспільства. Місце і роль політичних партій і громадських організацій у політичній системі. Види політичних систем.

Поняття і види суспільства. Поняття, ознаки, структура і суть громадянського суспільства. Співвідношення держави і громадянського суспільства. Види політичних систем. Поняття, ознаки, структура і суть громадянського суспільства. Співвідношення держави і громадянського суспільства.

Тема 17. Правові відносини як форма існування та реалізації прав і обов'язків

Поняття, ознаки і види правових відносин. Передумови виникнення правових відносин. Взаємозв'язок правових норм і правовідносин.

Структура правовідносин: суб'єкти, об'єкти, зміст (суб'єктивні права і юридичні обов'язки).

Поняття і види суб'єктів права. Правоздатність і дієздатність суб'єктів правових відносин. Правосуб'єктність.

Об'єкти правовідносин: поняття і види.

Поняття, структура і види суб'єктивних прав і юридичних обов'язків як юридичного змісту правових відносин.

Підстави виникнення, зміни і припинення юридичних відносин. Поняття і класифікація юридичних фактів. Прості і складні юридичні факти фактичний (юридичний) склад.

Тема 18. Безпосередня реалізація права і застосування норм права
Поняття та ознаки реалізації права. Підстави для розмежування форм реалізації права. Підстави для розмежування форм реалізації права. Дотримання, виконання та використання як форми безпосередньої реалізації права. Застосування правових норм як безпосередня форма правореалізації. Фактори реалізації права. Механізм реалізації права.

Поняття і відмінні ознаки правозастосування. Суб'єкти застосування правових норм: поняття і види. Умови правозастосовчої діяльності. Стадії процесу застосування права. Вимоги належного правозастосування. Акти застосування права: поняття, особливості, види.

Прогалини в праві і способи їх подолання. Аналогія закону і аналогія права. Юридичні колізії і способи їх вирішення.

Тема 19. Тлумачення права

Поняття і необхідність тлумачення права. З'ясування (усвідомлення), пояснення та інтерпретація змісту правових норм..

Суб'єкти тлумачення: державні органи, недержавні організації і громадяни. Види тлумачення за суб'єктами. Нормативне і казуальне тлумачення. Способи (прийоми) тлумачення. Тлумачення правових норм, пов'язане з уточненням їх об'єму. Акти тлумачення права: поняття, особливості і види.

Тема 20. Юридично значуща поведінка. Правопорушення: ознаки і види.

Юридично значуща поведінка. Види правової поведінки.

Поняття і ознаки правопорушення. Соціальна і юридична природа правопорушення. Юридична структура правопорушення. Види правопорушень. Злочини і проступки (делікти). Причини і умови скоєння правопорушень.

Тема 21. Юридична відповідальність

Юридична відповідальність: її природа, суть, поняття, ознаки, види. Загальні принципи юридичної відповідальності. Мета і функції юридичної відповідальності. Основи юридичної відповідальності відповідно до Конституції України. Юридична відповідальність та інші засоби державного примусу. Підстави притягнення і звільнення від юридичної відповідальності.

Тема 22. Правосвідомість і правова культура. Правове виховання

Право і свідомість. Поняття і структура правосвідомості. Місце і роль правової свідомості в системі форм суспільної свідомості.

Класифікація форм правосвідомості за суб'єктами (звичайне, компетентне, професійне і наукове) та глибинні відображення правової дійсності. Функції правосвідомості. Роль правосвідомості у процесі правотворчості та правореалізації. Криза сучасної правосвідомості.

Правова культура та її зв'язок із загальною культурою. я і Правова культура: поняття, структура, функції.

Правова культура суспільства. Правова культура особи. Професійна правова культура. Фактори формування професійної свідомості та правової культури юриста. Система вимог до правової культури юриста.

Професійна правосвідомість і правова культура співробітника органів внутрішніх справ.

Правова культура і прогрес права: правова акультурація.

Правовий нігілізм і правовий ідеалізм. Правова демагогія. Форми деформації професійної культури юриста та шляхи її подолання.

Тема 23. Правові засоби та механізм правового регулювання

Предмет, сфера і межі правового регулювання. Методи і способи правового регулювання. Види правового регулювання суспільних відносин.

Механізм правового регулювання: поняття, структура, стадії. Ефективність механізму правового регулювання. Поняття механізму правового регулювання.

Правове регулювання і правовий вплив. Способи і типи правового регулювання. Структура механізму правового регулювання.

Тема 24. Законність та правопорядок

Поняття законності, її місце в житті суспільства. Загальні вимоги законності. Законність і законодавство. Законність і правозаконність. Законність і доцільність. Законність і культура.

Поняття, соціальна цінність і об'єктивна необхідність правопорядку. Правопорядок: поняття, функції і принципи. Правопорядок і суспільний порядок. Співвідношення правопорядку, законності і суспільного порядку. Основні шляхи укріплення законності та правопорядку. Система гарантій законності і правопорядку.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ПРАВА»

1. Теорія держави і права в системі суспільних та юридичних наук.
2. Предмет теорії держави і права.
3. Функції теорії держави і права.
4. Метод і методологія теорії держави і права.
5. Компаративістика як сучасний напрям юридичної науки.
6. Влада і соціальні норми у первісному суспільстві.
7. Основні теорії походження держави.
8. Загальні закономірності виникнення держави.
9. Форми виникнення держави у народів світу.
10. Виникнення права. Мононорми первісного суспільства і право.
11. Сутність держави.
12. Держава, його признаки та атрибути.
13. Державна влада: поняття, властивості, методи здійснення.
14. Функції держави. Форми здійснення функцій держави.
15. Типологія держав.
16. Співвідношення і взаємозв'язок держави і права.
17. Форма держави: поняття і структура.
18. Форма правління.
19. Форма державного устрою.
20. Форма державного режиму.
21. Механізм держави, його структура і принципи.
22. Розподіл влади в державі. Гілки державної влади.
23. Державні органи влади в Україні.
24. Громадянське суспільство: поняття, ознаки, структура.
25. Правова держава: поняття, ознаки.
26. Історія ідеї правової держави.
27. Правова і соціальна держава.
28. Головні напрямки формування громадянського суспільства і правової держави в Україні.
29. Поняття і структура політичної системи держави.
30. Місце держави в політичній системі суспільства.
31. Юридична концепція прав людини. Покоління прав людини.
32. Правовий статус особи, його структура і види.
33. Права людини і громадянина.
34. Міжнародні стандарти у галузі прав людини.
35. Сучасні підходи до розуміння права.
36. Теорія природного права.
37. Нормативний підхід до розуміння права.
38. Соціологічний підхід до розуміння права.

39. Психологічна теорія права.
40. Історична теорія права.
41. Інтегративний підхід до розуміння права.
42. Поняття та ознаки права.
43. Функції права.
44. Принципи права.
45. Соціальні норми: поняття, ознаки, види, співвідношення.
46. Єдність і відмінність права і моралі.
47. Норма права: поняття, ознаки.
48. Класифікація норм права.
49. Способи викладення норм права. Співвідношення норми права і статті
50. Характеристика структурних елементів норм права.
51. Джерела (форми) права: поняття і види.
52. Правові акти, їх види і співвідношення.
53. Нормативно-правові акти і їх види і співвідношення.
54. Закони: поняття, ознаки, види.
55. Підзаконні нормативно-правові акти: поняття, ознаки, види.
56. Дія нормативно-правових актів у часі, у просторі, та по колу осіб.
57. Правові аксіоми, презумпції і фікції.
58. Поняття, принципи та етапи правотворчого процесу.
59. Юридичні колізії: поняття, види, подолання та усунення.
60. Юридична техніка.
61. Юридична термінологія: поняття, класифікація. Специфіка юридичних термінів.
62. Правова система суспільства і система права, їх співвідношення.
63. Система права: поняття, ознаки, структурі елементи.
64. Галузі і інститути права.
65. Система законодавства: поняття, структура.
66. Характеристика системи законодавства України: тенденції та напрями розвитку.
67. Об'єктивне і суб'єктивне право.
68. Публічне і приватне право.
69. Матеріальне і процесуальне право.
70. Сучасна типологія права. Критерії класифікації правових систем.
71. Англо-американський тип правовий системи.
72. Романо-германський тип правовий системи.
73. Релігійно-традиційний тип правовий системи.
74. Правотворчість: поняття, принципи, види.
75. Законодавчий процес і його стадії.
76. Систематизація нормативно-правових актів.
77. Співвідношення системи права і системи законодавства.

78. Правовідносини: поняття, ознаки, види.
79. Структура правовідносин.
80. Суб'єкти правовідносин.
81. Правосуб'єктність суб'єктів правових відносин.
82. Об'єкти правовідносин: поняття, види.
83. Передумови виникнення правовідносин.
84. Юридичні факти. Фактичний юридичний склад.
85. Реалізація права: поняття, ознаки, форми.
86. Застосування права: поняття, ознаки, випадки коли виникає необхідність у застосуванні права.
87. Основні вимоги правильного застосування права.
88. Стадії процесу застосування права.
89. Прогалини у позитивному праві та способи їх подолання.
90. Акти правозастосування: поняття, ознаки, види.
91. Юридичний процес.
92. Тлумачення норм права і його види.
93. Способи (прийоми) тлумачення норм права.
94. Види юридичного тлумачення права по об'єму.
95. Акти тлумачення (інтерпретаційні) права.
96. Правомірна поведінка: поняття, ознаки, види.
97. Правопорушення: поняття, ознаки, види.
98. Юридичний склад правопорушення.
99. Юридична відповідальність: поняття, ознаки, підстави.
100. Мета і функції юридичної відповідальності.
101. Принципи юридичної відповідальності.
102. Види юридичної відповідальності.
103. Правосвідомість: поняття, структура, види.
104. Правова культура: поняття, структура, види.
105. Професійне правосвідомість і професійна правова культура.
106. Деформація правосвідомості.
107. Правове виховання, його форми і методи.
108. Законність: поняття, принципи.
109. Правопорядок: поняття, функції та принципи. Правопорядок та суспільний порядок.
110. Гарантії законності і правопорядку.
111. Правове регулювання: поняття, засоби, типи.
112. Механізм правового регулювання і його стадії.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ПРАВА»

Нормативно-правові акти

1. Європейський кодекс поведінки для медиаторів. URL: http://mediacia.com/files/Documents/Code_of_Conduct.pdf
2. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон від 06.07.2005 № 2747-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005, № 35-36, № 37, ст.446.
3. Кримінальний кодекс України: Закон, Кодекс від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
4. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон, Кодекс від 13.04.2012 № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88.
5. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон від 05.07.2012 № 5076-VI. *Відомості Верховної Ради*. 2013. № 27. ст.282.
6. Про міжнародний комерційний арбітраж : Закон України від 24.02.1994 р. № 4002–XII / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4002-12>.
7. Про судоустрій і статус суддів: Закон від 02.06.2016 № 1402-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2016. № 31. Ст.545. Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації» від 6 грудня 2012 р. № 5207-VI : станом на 30 травня 2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17>
8. Про третейські суди: Закон України від 11 травня 2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15#Text>
9. Проект Закону про медіацію № 3504 від 19.05.2020 URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68877
10. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон від 18.03.2004 № 1618-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 40-41, 42, ст.492.

Допоміжна:

1. Антошкіна В. Ретроспективний аналіз становлення та розвитку тлумачення правових норм крізь призму епох. *Право України*. 2017. № 3. С.126-136.
2. Бабаніна В. Огляд концепцій праворозуміння у контексті механізму створення та реалізації кримінального законодавства. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2015. № 4. С.19-27. URL: <http://www.chasopysnapu.gp.gov.ua/chasopys/ua/pdf/8-2015/babanina.pdf>
3. Батлер У. Е. Мудрість порівняльного правознавства: збірник статей / Упор. і наук. ред. О. В. Кресін. Київ: Логос, 2019. 572 с.
4. Білозьоров Є. В. Природний тип розуміння права як підґрунтя діяльнісної теорії правознавства / Є.В. Білозьоров // Електронне наукове видання

«Аналітично-порівняльне правознавство». 2023. № 2. С. 10-14. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.02.1> 8.

5. Білозьоров Є. В. Соціологічне розуміння права як підґрунтя діяльнісного підходу правознавства / Є.В. Білозьоров // Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2022. Випуск 2. С. 8-12. DOI <https://doi.org/10.32782/392270>

6. Валігура К. Механізм правового регулювання: методологічний аспект. *Visegrad journal on human rights*. 2016. № 2/1. С. 17-22.

7. Волкова І. Юридичні факти-стани: сутність та особливості. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2017. № 2/2. С.33-38.

8. Гончаров В. Від старої теорії тлумачення до нової: основні виклики та рішення. *Філософія права і загальна теорія права*. 2014. № 1-2. С. 53-69.

9. Гринь О. Д. До питання про ефективність правозастосовних актів. *Митна справа*. 2015. № 2(2.2). С. 64-71. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ms_2015_2\(2\)](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ms_2015_2(2)).

10. Громадянське суспільство в Україні: сучасний стан, виклики, стратегія модернізації: монографія: У 3 т./за заг ред.. акад. НАН України Ю. С. Шемшученка та акад. НАПрН О. В. Скрипнюка / Т.2: Доктринальний вимір галузевих засад функціонування громадянського суспільства в Україні. Київ: Вид-во «Юридична думка», 2019. 588 с.

11. Гуйван П. Право на справедливе судочинство відповідно до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. *Право України*. 2017. № 11. С.172-180.

12. Джураєва О. О. Динаміка сучасної держави: загальнотеоретичний аспект. *Lex Portus: юрид. наук. журн.* 2018. № 2. С. 190–201.

13. Дзевелюк М. В. Номенклатура функції сучасної держави. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 11. С. 171–176.

14. Євграфова Є. Державорозуміння і право: проблемні аспекти теорії. *Право України*. 2015. № 11. С. 67–76.

15. Іванчук Н. В. Правове виховання в сучасному суспільстві [Текст] : матеріали наук.-теорет. конф., присвяч. Дню науки та пам'яті С. М. Легуші (Київ, 19 трав. 2022 р.) / [редкол.: С. Д. Гусарєв, С. С. Чернявський, Н. М. Пархоменко та ін.]. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2022. 368 с

16. Каленіченко Л. І. Поняття та види принципів юридичної відповідальності. *Право і безпека*. 2017. № 1. С. 24-31.

17. Калюжний Р. А. Праворозуміння та його вплив на трансформацію суспільних відносин в умовах глобалізації. *Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. Київ: НАУ, 2018. № 2(47). С. 46 – 54 25.

18. Капустинський В. А., Волкова І. В. Теоретичні основи судового правозастосування. *Часопис цивільного і кримінального судочинства*. 2016. № 5. С. 84-93. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chcks_2016_5_7.

19. Кельман М. С. Методологічні засади юридичної науки // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія "Юридичні науки". 2020. Т. 7, № 1(25). С. 37-42.

20. Козюбра М. Доктрина природного права: через історичні злети й падіння до визнання основою найважливіших досягнень сучасної правової теорії та практики. *Право України*. 2021. № 1. С. 12-42.

21. Козюбра М. Філософія права, правознавство і наука: спільні риси та відмінності. *Філософія права і загальна теорія права*. 2019. № 2. С. 128-142.

22. Колпаков В. К. Фактичні ознаки та юридичний склад адміністративного проступку: поняття та розмежування. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. 2016. № 3. С. 160-170. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_Jur_2016_3_26

23. Косович В. М. Удосконалення нормативно-правових актів України: техніко-технологічні аспекти: моногр. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2015. 568 с.

24. Коструба А. Правова природа держави: цивілістичний аспект. *Право України*. 2017. № 11. С. 165–171.

25. Кузнецова Н. Забезпечення якісної практичної підготовки студентів-юристів як невід’ємна складова реформування юридичної освіти. *Право України*. 2017. № 10. С.66-72.

26. Куракін О. М. Структура механізму правового регулювання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2015. Вип. 35(2.1). С. 41-44. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2015_35\(2\)](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2015_35(2))

27. Куракін О. М. Умови ефективності механізму правового регулювання. *Право і суспільство*. 2015. № 6.2. С. 24-29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2015_6.

28. Левицька Н. Юридичні конструкції та система права: співвідношення понять. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 9. С.169-173.

29. Легін Л. М. Нормативно-правовий акт: поняття та система ознак. *Право і суспільство*. 2016. № 2. С. 21-26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2016_2_6.

30. Майданик Р. Ліберальне вчення про тлумачення норм права України (крізь призму «добудови» права). *Право України*. 2016. №7. С.69-78.

31. Методологія та інноватика загальнотеоретичної юриспруденції : монографія / Ю. М. Оборотов, В. В. Завальнюк, А. П. Овчиннікова та ін.; за ред. Ю. М. Оборотова. О. : Фенікс, 2019. 420 с.

32. Мурашин О.Г. Загальна теорія держави і права : підручник. К.: Університет «Україна», 2014. 561с.

33. Полонка І. А. Неправомірна поведінка як категорія теорії права: доктринальний аналіз поняття та системних ознак. *Держава і право*. 2018. Вип. 80. С. 3-16.

34. Полонка І. Теоретико-оціночні пропозиції щодо класифікації правомірної поведінки (онтологія диференціації). *Право України*. 2016. №6. С.99-106.

35. Правозастосування : навч. посіб. / О. А. Назаренко та ін. / За заг. ред. С. Д. Гусарева. Київ : НАВС, ФОП Маслаков, 2020. 160 с.

36. Рабінович П. М. Основи теорії та філософії права: навч. посібник. Львів : Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2021. С. 224-233.
37. Рабінович П., Луців О. Верховенство права як омріяний результат здійснення прав людини (підходи до інтерпретації, критерії оцінювання. *Право України*. 2017. № 3. С.100-111.
38. Свириденко, Г. В. Генезис уявлень про правомірну поведінку (просторово-темпоральні виміри). *Публічне право*. 2016. № 1. С. 335-344.
39. Серебро М. В. Ціннісні аспекти функціональних змін сучасної держави. *Юридичний вісник*. 2016. № 1. С. 167–174.
40. Синчук С. М. Правовідносини соціального забезпечення: суб'єкти, зміст, об'єкти : монографія. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. 422 с.
41. Слинько Д.В. Поняття й ознаки процесуальних галузей права України. «*Jurnalul juridic national: teorii si practica*» О.О.О. : «National law jurnal: teory and practice» L.L.C. Nr. 3 (25). Republica Moldova, 2017. С. 18-22
42. Слинько Д.В. Юридичний процес: історія, теорія, практика: монографія. Харків: Вид-во «НТМТ», 2017. 415 с.
43. Стецик Н. В. Норма права та нормативно-правовий припис: загальнотеоретичні аспекти. *Публічне право*. 2016. № 4 (24). С. 212-219.
44. Теорія держави і права : підручник / О.В.Петришин, С.П.Погребняк, В.С.Смородинський та ін. ; за ред. О.В.Петришина. Х.:Право, 2015. 368с.
45. Теорія держави і права : підручник / [О. М. Бандурка, О. М. Головка, О. С. Передерій та ін.]; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О. М. Бандурки ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 416 с.
46. Теорія держави і права. Збірник тестових завдань. Частина І: Навч.- метод. посібник. / Боняк В. О., Лантух І. С., Сердюк І. А., Христова Ю. В. Дніпро: Дніпр. держ. ун-т внутр. справ, 2019. 60 с.
47. Теорія держави і права. Підручник. Практикум. Тести: підручник. 2-ге вид., випр. і допов. Матвеева, Н. М. Крестовська, Київ: Юрінком Інтер, 2019. 584 с.
48. Теорія держави і права: 100 питань і відповідей для підготовки до державного екзамену: навчальний посібник. Л.Г. Матвеева, Н. М. Крестовська, Одеса: ОДУВС, 2020. 170 с.
49. Теорія держави і права: підруч. / кол. авт.; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, проф. Ю.А. Ведерніков. 2-е вид. перероб. і доп. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2015 . 468 с.
50. Теорія держави та права : [навчальний посібник] / Власенко В. П. та ін. Київ : 7БЦ, 2021. 250 с.
51. Теорія держави та права : [навчальний посібник] / Є. В. Білозьоров, О. Б. Горова, В. П. Власенко, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.; за заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. К. : НАВС, Освіта України, 2017. 116 с.
52. Теорія держави та права : навч. посіб. / [Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д.

Тихомирова. К. : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.

53. Теорія держави та права : практикум / Білозьоров Є. В. та ін. Київ : ФОП Маслаков, 2018. 166 с.

54. Теорія держави та права України: підручник для курсантів та студентів вищих навч. закл. / О. М. Бандурка, М. Ю. Бурдін, О. М. Головка та ін. Харків: Майдан, 2018. 436 с.

55. Теорія держави та права: навч. посіб. [Є. В. Білозьоров, О. Б. Горова, В. П. Власенко, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.]; за заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. Київ : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.

56. Теорія держави та права: підготовка до державної атестації : навчальний посібник / Є. В. Зозуля, І. В. Іванов, А. В. Гончаров; за заг. ред. Є. В. Зозулі. ДЮО МВС України. Херсон : Олді-плюс, 2018. 164 с.

57. Теорія держави і права: [навчальний посібник] (стереотипне видання)/ Сухонос В.В. 2023, 544 с.

58. Теплюк М. До проблеми якості закону як джерела права. *Право України*. 2017. № 6. С.17-26.

59. Тихомиров Д. О. Теоретико-правові засади державної політики у сфері цивільної безпеки в Україні : автореф. дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.01. Київ, 2021. 38 с

60. Устименко О. С. Загальнотеоретична характеристика основних наукових концепцій походження держави. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Юридичні науки*. 2017. Вип. 2. Т. 1. С. 25-28.

61. Шутак І. Д., Онищук І. І., Легін Л. М. Юридична техніка в схемах і таблицях: курс лекцій. Івано-Франківськ: Лабораторія академічних досліджень правового регулювання та юридичної техніки. Дрогобич: Коло, 2016. 234 с.

62. Шутак І., Легін Л. Техніка опублікування нормативно-правових актів. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2015. № 2. С. 136-143. URL: <http://www.chasopysnapu.gov.ua/chasopys/ua/pdf/6-2015/shutak.pdf>

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка **«відмінно»** (167-200 балів) – виставляється, якщо вступник має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; оволодів навиками аналізу, моделювання та адекватного оцінювання ситуації; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних фахівців в даній галузі; матеріал викладає логічно, послідовно, переконливо і аргументовано.

Оцінка **«добре»** (134-166 балів) – виставляється, якщо вступник показав достатній рівень знання курсу; надав правильні, але не зовсім повні визначення термінів; засвоїв основи аналітичного методу; допускає незначні неточності в розкритті окремих теоретичних положень.

Оцінка **«задовільно»** (100-133 балів) – виставляється, якщо вступник в цілому засвоїв теоретичний матеріал курсу навчальної дисципліни, але декламує із деякими упущеннями при визначенні основних явищ та процесів; намагається висловити своє ставлення до проблемних питань, хоча і не зовсім аргументовано; вміє аналізувати набуті теоретичні знання і співвідносити їх з конкретними ситуаціями; викладає матеріал непослідовно, неточно, з наявними помилками.

Оцінка **«незадовільно»** (0-99 балів) – виставляється, якщо вступник виявив слабкі (відсутні) знання теоретичного матеріалу навчальної дисципліни; не зміг дати визначення основних категорій та явищ; відсутні знання основних норм і визначень; матеріал викладається непослідовно, нелогічно, фрагментарно та з допущенням помилок.

Структура та порядок оцінювання

Вступне випробування проходить у формі розв’язання тестових завдань. Розроблено варіант завдань по п’ятдесят тестових питань. На кожне з цих питань подано чотири варіанти відповідей, із яких правильний лише один. При вирішенні тестових завдань вступник повинен ручкою чітко виділити обраний ним номер варіанту відповіді, яку він вважає правильною. На розв’язання завдання надається 60 хвилин.

Кожна правильна відповідь оцінюється у 4 (чотири) бали. Загальна оцінка за вступне випробування виставляється у 200-бальній системі оцінювання.